

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТУ**

Кафедра адміністративного, фінансового та інформаційного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи

/ Студеняк І.П./

_____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СИСТЕМА ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ»

Рівень вищої освіти	Третій(освітньо-науковий)
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Освітня програма	Право
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	Українська

Ужгород 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Система органів публічної адміністрації» для здобувачів вищої освіти галузі знань **08 Право** спеціальності **081 Право** освітньої програми **Право**.

Розробники:

Віхляєв Михайло Юрійович – доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права

Карабін Тетяна Олександрівна – доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права

Натуркач Руслана Павлівна - кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права

Тернущак Михайло Михайлович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права

протокол № 1 від «29» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри Карабін Т.О.

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету

протокол № 1 від «30» серпня 2019 р.

Голова науково-методичної комісії Булеца С.Б.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування Показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС –6	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 180	1	1
	Семестр:	
	1,2	1,2
Тижневих годин для очної форми навчання:3	Лекції:	
аудиторних –60	30	10
самостійної роботи студента – 120	Практичні (семінарські):	
	30	8
Вид підсумкового контролю: залік, іспит	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	120	162

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Система органів публічної адміністрації» є набуття здобувачем достатніх компетентностей для пошуку та оброблення інформації з різних джерел та достатніх знань для проведення власних досліджень щодо організації та діяльності системи органів публічної адміністрації, які приводять до отримання нових знань. Вивчення цієї дисципліни надає можливості здобувачеві бачити та розуміти процеси формування, реформування та оптимізації системи публічної адміністрації комплексно та системно, що надасть переваги при проведенні досліджень по суміжній тематиці.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти таких компетентностей:

- здатність до аналізу та синтезу інформації та правових проблем, що стосується органів публічної адміністрації;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (доктринальних, нормативних, правозастосовних);
- креативність та здатність продукувати нові думки та ідеї стосовно організації та повноважень органів публічної адміністрації;
- здатність застосовувати знання у практичній юридичній діяльності, вести діалоги й аргументувати під час наукових і ділових дискусій;
- здатність здійснювати аналіз законодавчих текстів та їх експертизу.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Система органів публічної адміністрації» вивчається на 1 році навчання в аспірантурі і, відповідно, до структурно-логічної схеми освітньо-наукової програми «Право» опанування дисципліни не потребує попереднього вивчення освітніх компонент у межах зазначеної освітньої програми.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-наукової програми «Право» на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Здатність до системного мислення, набуття нових знань та використання їх у власних наукових дослідженнях та у професійній практиці	ПРН1.1
Вміння формулювати робочі гіпотези досліджуваної проблеми, робити аналітичні прогнози розвитку правового життя в Україні та в зарубіжних країнах;	ПРН1.4
Вміння вести дискусії на наукову проблематику із науковою спільнотою в сфері професійної діяльності, в тому числі і на міжнародному рівні, демонструючи широкий науковий світогляд та креативність	ПРН1.5
Вміти збирати, обробляти та аналізувати теоретичні та прикладні дослідження провідних вітчизняних і зарубіжних вчених;	ПРН1.6.
Вміння встановлювати наукову цінність джерел, використовуючи відповідні	ПРН1.7.

критерії та стандарти шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами, визначеними завданнями дослідження та з позицій доктрини верховенства права;	
Вміння ініціювати, організовувати та проводити комплексні дослідження в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, які приводять до отримання нових знань;	ПРН1.10
Прагнення до співпраці у науковій діяльності, беручи участь у формуванні команди дослідників для вирішення наперед поставленої задачі (формулювання дослідницької проблеми, робочих гіпотез, збору інформації, підготовки пропозицій);	ПРН1.11
Вміння формувати комунікаційні стратегії та взаємодіяти з науковою спільнотою та громадськістю у відповідній галузі наукової та професійної діяльності;	ПРН1.12
Вміння кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у аналогічних закордонних;	ПРН1.13
Вміння використовувати профільні знання для логічних основ побудови наукової діяльності, з нових дослідницьких позицій формулювати загальну методологічну базу власного наукового дослідження, мету і значення для розвитку інших галузей науки	ПРН1.15.
Започаткування та проведення комплексних досліджень в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, які приводять до отримання нових знань.	ПРН1.16.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: виступи на практичних заняттях, підготовка здобувачами есе та виступи на наукових заходах.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: заслуховування виступів на практичних заняттях, та виступів на наукових заходах.

Форма модульного контролю: захист підготовленого наукового есе перед аудиторією.

Форма підсумкового семестрового контролю:

- проміжний контроль, який здійснюється у ході проведення усного заліку;
- підсумковий контроль, який здійснюється у формі проведення усного екзамену.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (семестр 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота	Захист підготовленого наукового есе перед аудиторією	Сума
--	---	-------------

T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	40	100
10	10	10	10	10	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (семестр 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Захист підготовленого наукового есе перед аудиторією	Сума
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	40	100
10	10	10	10	10	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Семестр 1	
	Кількість (очна ф.н.)	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	8	60
Захист підготовленого наукового есе перед аудиторією	1	40
Разом		100
	Семестр 2	
	Кількість (очна ф.н.)	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	7	60
Захист підготовленого наукового есе перед аудиторією	1	40
Разом		100

Критерії оцінювання проміжного та підсумкового семестрового контролю здобувачів ступеня доктора філософії

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS S	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	

82-89	B	добре	зараховано
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Знання здобувачів ступеня доктора філософії з дисципліни оцінюється за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, A) заслуговує здобувач, який всебічно і глибоко володіє програмовим матеріалом, може аналізувати та синтезувати правову інформацію, що стосується органів публічної адміністрації, засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою та може аналізувати інформацію з різних джерел (доктринальних, нормативних, правозастосовних), здатен продукувати нові думки та ідеї стосовно організації та повноважень органів публічної адміністрації та вільно їх висловлювати.

оцінку « добре» (82-89 балів, B) – заслуговує здобувач освітнього ступеня доктора філософії, який повністю опанував і вільно володіє програмовим матеріалом, має системні знання по тематиці дисципліни, має здатність до самостійного пошуку інформації, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою та може аналізувати інформацію з різних джерел (доктринальних, нормативних, правозастосовних), здатен продукувати нові думки та ідеї стосовно організації та повноважень органів публічної адміністрації, однак, не в усіх питаннях добирає чітку аргументацію для обґрунтування своєї позиції та думки.

оцінку «добре» (74-81 бал, C) заслуговує здобувач освітнього ступеня доктора філософії, який навчальну програму опанував, але є незначні прогалини у знаннях, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію, що стосується органів публічної інформації, може продукувати нові думки та ідеї стосовно організації та повноважень органів публічної адміністрації та застосовувати знання у практичній юридичній діяльності, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач освітнього ступеня доктор філософії, який знає основний програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшої наукової роботи та використання його у майбутній професії, ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою, але допускає помилки при виконанні завдань, хоча при вказівці на помилки, може знайти шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач освітнього ступеня доктора філософії, який володіє основним програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшої наукової роботи та практичної діяльності, однак, виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачеві освітнього ступеня доктора філософії, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачеві освітнього ступеня доктора філософії, який володіє навчальним матеріалом тільки на рівні репродукування і не може продовжувати навчання за відповідним освітнім рівнем, оскільки не готовий до пошуку,

оброблення на аналізі інформації, не може продукувати нові думки та ідеї стосовно організації та повноважень органів публічної адміністрації.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Семестр 1

- Тема 1. Сутність категорій «публічне адміністрування» і «публічна адміністрація»
 Тема 2. Органи публічної адміністрації: змістовна характеристика та системоутворюючі зв'язки
 Тема 3. Президент України та система органів публічної адміністрації
 Тема 4. Система органів виконавчої влади як основа системи публічної адміністрації
 Тема 5. Органи, що не входять до жодної з гілок влади та публічне адміністрування
 Тема 6. Публічне адміністрування, що здійснюється Кабінетом Міністрів України

Семестр 2

- Тема 1. Міністерства, служби та агентства як органи публічної адміністрації
 Тема 2. Центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом як органи публічної адміністрації
 Тема 3. Національні комісії, що здійснюють регулювання природних монополій як органи публічної адміністрації
 Тема 4. Місцеві органи виконавчої влади у системі публічного адміністрування
 Тема 5. Органи місцевого самоврядування як органи публічної адміністрації
 Тема 6. Суб'єкти приватного права при здійсненні публічного адміністрування

6.2. Структура навчальної дисципліни для очної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин – 180					
	Форма навчання: очна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
1-й семестр						
Тема 1. Сутність категорій «публічне адміністрування» і «публічна адміністрація»	12	1	1			10
Тема 2. Органи публічної адміністрації: змістовна характеристика та системоутворюючі зв'язки	14	2	2			10
Тема 3. Президент України та система органів публічної адміністрації	14	2	2			10
Тема 4. Система органів виконавчої влади як основа системи публічної адміністрації	18	4	4			10
Тема 5. Органи, що не входять до жодної з гілок влади та публічне адміністрування	14	2	2			10
Тема 6. Публічне адміністрування, що здійснюється	18	4	4			10

Кабінетом міністрів України						
Разом за семестр	90	15	15			60
2-й семестр						
Тема 1. Міністерства, служби та агентства як органи публічної адміністрації	16	3	3			10
Тема 2. Центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом як органи публічної адміністрації	16	3	3			10
Тема 3. Національні комісії, що здійснюють регулювання природних монополій як органи публічної адміністрації	14	2	2			10
Тема 4. Місцеві органи виконавчої влади у системі публічного адміністрування	14	2	2			10
Тема 5. Органи місцевого самоврядування як органи публічної адміністрації	16	3	3			10
Тема 6. Суб'єкти приватного права при здійсненні публічного адміністрування	14	2	2			10
Разом за семестр	90	15	15			60
Разом за рік	180	30	30			120

Структура навчальної дисципліни для заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин – 180					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
1-й семестр						
Тема 1. Сутність категорій «публічне адміністрування» і «публічна адміністрація»	16	0,5	0,5			15
Тема 2. Органи публічної адміністрації: змістовна характеристика та системоутворюючі зв'язки	15	0,5	0,5			14
Тема 3. Президент України та система органів публічної адміністрації	14,5	1	0,5			13
Тема 4. Система органів виконавчої влади як основа системи публічної адміністрації	14,5	1	0,5			13
Тема 5. Органи, що не входять до жодної з гілок влади та публічне адміністрування	15	1	1			13
Тема 6. Публічне адміністрування, що здійснюється Кабінетом міністрів України	15	1	1			13
Разом за семестр	90	5	4			81
2-й семестр						

Тема 1. Міністерства, служби та агентства як органи публічної адміністрації	15,5	1	0,5			14
Тема 2. Центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом як органи публічної адміністрації	15,5	1	0,5			14
Тема 3. Національні комісії, що здійснюють регулювання природних монополій як органи публічної адміністрації	14,5	0,5	1			13
Тема 4. Місцеві органи виконавчої влади у системі публічного адміністрування	15,5	0,5	1			14
Тема 5. Органи місцевого самоврядування як органи публічної адміністрації	14,5	1	0,5			13
Тема 6. Суб'єкти приватного права при здійсненні публічного адміністрування	14,5	1	0,5			13
Разом за семестр	90	5	4			81
Разом за рік	180	10	8			162

6.3. Темати практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		очна	заочна
1	«Публічне адміністрування» і «публічна адміністрація»: дань моді чи вимога сучасності?	1	1
2	Органи публічної адміністрації, органи управління, органи врядування: змістовні характеристики	2	
3	Президент України та система органів публічної адміністрації	2	1
4	Система органів виконавчої влади як основа системи публічної адміністрації	4	
5	Публічне адміністрування в системі органів, що не входять до жодної з гілок влади	2	1
6	Публічне адміністрування, що здійснюється Кабінетом міністрів України	4	1
7	Центральні органи виконавчої влади як органи публічної адміністрації	3	1
8	Центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом як суб'єкти публічного адміністрування	3	
9	Національні комісії, що здійснюють регулювання природних монополій як органи публічної адміністрації	2	1
10	Місцеві органи виконавчої влади у системі публічного адміністрування	2	1
11	Органи місцевого самоврядування як органи публічної адміністрації	3	1
12	Суб'єкти приватного права при здійсненні публічного адміністрування	2	

Разом	30	8
--------------	-----------	----------

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		очна	заочна
1	Державне управління – публічне управління – публічне адміністрування: змістовний ланцюг понять	10	13
2	Органи публічної адміністрації, органи управління, органи врядування: змістовні характеристики	10	15
3	Принципи розподілу повноважень у системі органів публічної адміністрації	10	14
4	Офіс Президента України та його місце у системі органів публічної адміністрації	10	13
5	Кабінет міністрів України як політичний орган та орган адміністрування (аналіз повноважень)	10	13
6	Природа та причини утворення органів, що не входять до жодної з гілок влади	10	13
7	Інструменти, які використовують центральні органи виконавчої влади як органи публічної адміністрації	10	14
8	Спеціальний статус центральних органів виконавчої влади: підстави їх виділення в окрему групу та включення до системи органів виконавчої влади	10	14
9	Незалежні державні колегіальні органи у системі органів публічної адміністрації: обґрунтування їх включення/виключення із системи органів виконавчої влади	10	13
10	Місцеві державні адміністрації та територіальні органи центральних органів виконавчої влади: співвідношення повноважень та доцільність їх функціонування	10	14
11	Органи об'єднаних територіальних громад як органи публічної адміністрації	10	13
12	Інструменти, які використовують суб'єкти приватного права при здійсненні публічного адміністрування	10	13
	Разом	120	162

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Aderibigbe, Adejare Morenikeji. Towards A Theoretical Definition of Public Administration / Adejare Morenikeji Aderibigbe // IOSR Journal of Business and Management (IOSR-JBM). Volume 16, Issue 3. Ver. V (Mar. 2014), pp. 65-70.
2. Аверьянов В. Б. Функции и организационная структура органа государственного управления / В. Б. Аверьянов. К.: Наукова думка, 1979. 150с.
3. Административное право зарубежных стран: Учебник / Под. Ред. А.Н. Козырина и М.А. Шатиной. М.: Спарк, 2003. 464с.

4. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
5. Адміністративне право. Академічний курс: підручник: у 2 т. / ред. колегія: В. Б. Авер'янов (голова) та ін. К.: Юрид. думка, 2004. Т. 1. Особлива частина. 625 с.
6. Білозерська Т. О. Реформування публічної адміністрації в Україні як крок до європейської інтеграції. *Форум права*. 2007. № 2. С. 11–19.
7. Виконавча влада і адміністративне право / за заг. ред. В.Б.Авер'янова. К.: Ін-Юре, 2002. 668с.
8. Гнидюк Н. Визначення поняття публічної адміністрації в *acquiscommunitaire*. *Юридичний журнал «Законодавство України: науково-практичні коментарі»*. 2006. № 10. С. 74–77.
9. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В.Б.Авер'янова. К.: Факт, 2003. 384с.
10. Загальне адміністративне право: підручник / [Гриценко І.С., Мельник Р.С., Пухтецька А.А. та інші]; за заг. ред. І. С. Гриценка. К.: Юрінком Інтер, 2015. 568с.
11. Каменська Н. П. Публічна адміністрація: логіко-методологічний аналіз дефініції. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2014. № 6. С. 29-32.
12. Кравцова Т. М. Поняття та принципи діяльності публічної адміністрації. *Форум права*. 2010. № 4. С. 522-525.
13. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право: Навчальний посібник / за заг. ред. Р.С. Мельника. К.: Ваіте, 2014. 376с.
14. Патерило І. В. До розуміння сутності і змісту категорії «публічна адміністрація». *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2014. № 9-1. С.83-85.
15. Шмідт-Ассманн Е. Загальне адміністративне право як дія врегулювання: основні засади та завдання систематики адміністративного права / Ебергард Шмідт-Ассманн [пер. з нім. Г. Рижков, І. Сойко, А. Баканов]; відп. Ред. О. Сироїд. [2-е вид., перероблене та доповнене]. К.: «К.І.С.», 2009. 552с.
16. Конституція України № 254к/96-ВР від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
17. Про Кабінет Міністрів України: Закон України № 794-VII від 27 лютого 2014 року. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 13. ст.222. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.
18. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України № 3166-VI від 17 березня 2011 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 38. ст.385. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>.
19. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України № 442 від 10 вересня 2014 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF>.
20. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України № 280/97-ВР від 21 травня 1997 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. ст.170. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.

21. Про місцеві державні адміністрації: Закон України № 586-XIV від 9 квітня 1999 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 20-21. ст.190. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.
22. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України № 157-VIII від 5 лютого 2015 року. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 13. ст.91. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19>.

Допоміжна література

1. Principles of Public Administration. URL: <http://www.sigmaxweb.org/publications/principles-public-administration.htm>.
2. Of the Committee of Ministers to member states relating to public liability. Recommendation No. R (84) 15. Council of Europe Committee of Ministers. URL: <https://rm.coe.int/16804e3398>.
3. Патерило І. В. Основи формування концепції публічної адміністрації України на європейських засадах. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2014. № 10-2. Том 1. С. 72-74.
4. Про природні монополії: Закон України № 1682-III від 20 квітня 2000 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 30. ст.238. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-14>.
5. Про Службу безпеки України: Закон України № 2229-XII від 25 березня 1992 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. ст.382. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>.
6. Ковбас І. В. Особливості системи органів публічної адміністрації в Україні. *Науковий вісник Чернівецького університету. Серія: Правознавство*. 2012. Вип. 628. С. 104-109.
7. Друцұл Т. І. Органи публічної адміністрації як суб'єкти адміністративного права: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07; Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь, 2015. 19 с.
8. Рішення Конституційного Суду України № 5-р/2019 від 13 червня 2019 року. URL: <http://www.ccu.gov.ua/dokument/5-r2019>.
9. Рішення Конституційного Суду України № 4-р(II)/2019 від 5 червня 2019 року. URL: <http://www.ccu.gov.ua/dokument/4-rii2019>.